

Gebruik gewasbeschermingsmiddelen uit voorzorg terugdringen

Blootstelling aan chemische gewasbeschermingsmiddelen moet zo veel mogelijk verminderd worden, zowel bij telers als bij omwonenden van landbouwpercelen. Verder is het van belang om het gebruik van de middelen en de blootstelling eraan uitgebreider te meten. Dat schrijft de Gezondheidsraad in een advies aan de bewindspersonen van VWS, LNV en IenW.

Uit buitenlands onderzoek komen aanwijzingen voor een verband tussen blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen en de kans op gezondheidsschade, zoals de ziekte van Parkinson en ontwikkelingsstoornissen bij kinderen (vooral na blootstelling vóór de geboorte). De uitkomsten van onderzoek in Nederland zijn minder uitgesproken, maar kunnen de ongerustheid ook niet wegnemen. Meer onderzoek naar mogelijke gezondheidseffecten zal naar verwachting op korte termijn niet meer duidelijkheid geven, zeker niet over effecten die zich pas op latere leeftijd manifesteren. Ook de toelatingsprocedure die middelen moeten ondergaan voordat ze op de markt komen, zal nooit alle risico's kunnen uitsluiten.

De raad adviseert daarom voorzorg toe te passen. De overheid streeft al naar een vermindering van de afhankelijkheid van de landbouw van chemische gewasbeschermingsmiddelen. De raad adviseert dit streven te intensiveren. Ook voorlichting en handhaving zijn van belang, want telers blijken veilig werken niet altijd genoeg prioriteit te geven. De raad adviseert goed te registreren welke middelen op welke percelen gebruikt worden en de blootstelling van mensen aan gewasbeschermingsmiddelen periodiek te meten aan de hand van afbraakproducten in bijvoorbeeld urine. Die gegevens laten zien hoe effectief het beleid is en kunnen op termijn als input dienen voor nieuw en beter onderzoek naar gezondheidseffecten.

De raad adviseert door te gaan met verbetering van de toelatingsprocedure, vooral de beoordeling van de mogelijke effecten op de ontwikkeling van kinderen en het risico op neurodegeneratieve ziekten, zoals de ziekte van Parkinson. Verder beveelt de raad de invoering van een extra veiligheidsfactor aan, zodat rekening gehouden wordt met blootstelling aan één gewasbeschermingsmiddel langs diverse routes en vanuit meerdere bronnen en aan verschillende gewasbeschermingsmiddelen tegelijk.

De publicatie Vervolgadvies gewasbescherming en omwonenden (nr.2020/10) is te downloaden van www.gezondheidsraad.nl.

Voor vragen kunt u contact opnemen met Aicha Lubbinge, telefoon 06 150 38 401, e-mail: aj.lubbinge@gr.nl.